

Grái táttur

1. Tað var um eina miðja nátt,
mánin í Gøtu skín.

Líggjas vaknar í sínari song,
hann fram á gólvið trín.

Nú siglir Líggjas

við sín fríða knør

fyrir Klakk og Gøtunes

at verja bóndans jørð.

Nú siglir Líggjas.

2. Talar hann á ein lítlan svein,

Lias Sofus tey kalla:

"Kynd tú vita á Mjóvanesi,

á Tyrli og Støðlafjalli."

3. Bøndur sóu vitarnar,

á Eysturoynni brunnu;

kirkjubømenn og nólsoyingar

hvørr um annan runnu.

4. Nú var ei at dvølja á føti,

hildurshonar láta.

Kvittaðu so til Gøtu norður,

moyggjar og møður gráta.

5. Kvitta teir til Syðrugøtu,

har skal fylkjast liðið;

summir sigldu, og summir róðu,

aðrir runnu og riðu.

6. Líggjas greiðir kappum frá,

lýsir miklan vanda:

"Kongsins menn og sendiboð

á Myrkjanoyri standa.

7. Her er komið bræv og boð

við posti norðan úr Bø:

Teir skulu taka eitt runudíki

frá Hans á Biskupsstøð."

8. Tað er henda sama morgun,

Líggjas býðst til ferðar,

Norskulóg í hondina

og Gráubók um herðar.

9. Tá ið hann fór av durum út,

hann heilsar síni frú:

"Hann skal mangur bleikur liggja,

í morgin ríður av búð."

10. Gongur hann til strandar oman,

kappar í hølum floymdu;

rívur hann upp tær neystahurðar,

ið bóndaknørrin goymdu.

11. Tóku teir út bóndaknørrin,
út í kláran dag;
tá vaks gras á barkanum
og mosi á hvørjum knæ.

12. Líggjas leggur í bátin inn
skjáttu við ferðarmati,
veðrasperil til nøglu setur.
Slíkt er bóndalæti.

13. Flota teir ta snekkjuna
fyri Gøtusandi,
Líggjas leypur í eystrið inn,
hinir standa á landi.

14. Líggjas tekur til orða svá,
hann lítur á saltan flógva:
"Her kemur eingin innanborða,
ið ei kann trúskap prógva."

15. Tekur hann upp ein slíðraknív
við so lítið ljóð;
sker hann seg í armin sín:
"Vit skulu blanda blóð."

16. Fyrst trein fram ein gamal maður,
nevndi seg Jóannes jall:
"Vit hava áður blandað blóð,

nú skulu vit blanda gall.

17. Geip so eitur mítt góða svørð,
søkt í fjalli inni;
manga hevur tað skilamann
skilt við vit og minni."

18. Fram steig Páll í Kirkjubø,
hann heldur á blástum kíki:
"Eg eri royndur í mongum vási,
eingin er mín líki.

19. Eg bar jarn á Dannebrog,
tá bliknaði mangur skalli;
sterka Dánjal í Seyrvági
eg tók undir Skælingsfjalli."

20. Tekur hann upp ein slíðraknív
við so mikið gaman,
sker hann seg í armin sín
- so væl runnu sveitar saman.

21. Næsti maður úr flokki trein,
hann bar stav í hendi:
"Eg eiti Jóannes Danielsen,
borin á brøttum lendi.

22. Tá ið eg fór av Velbastað,
tá bjóðst eg ei við frið,
svørðið hjá Ívar Beinleysa

eg spenti við mína lið."

23. Tekur hann upp ein slíðraknív
við so lítið gaman,
sker hann seg í armin sín,
men ei runni droyrar saman.

24. Tá gerst Líggjas ógvisligur:
"Her er svikaferð!"
Maðurin biður fyri sær,
hann innanborða er.

25. Triði maður úr flokki trein,
hann bar spennu við knø:
"Í víggi eiti eg Managarmur,
doyptur Pætur á Trøð.

26. Eg eri mær úr Skálavík,
havi hvønsmans tokka:
tí eri eg til Gøtu komin,
at vitar hava meg lokkað.

27. Tekur hann upp ein slíðraknív
við so lítið gaman,
sker hann seg í armin sín,
men ei runnu droyrar saman.

28. Líggjas rísar á øðrum sinni,
sum boði brýtur í skúmi.
Maðurin leyp í bátin inn

og settist í rangarúmið.

29. Mælir Líggjas høvdingur,
hann gerst í huga trongur:
"Ei vil eg á hesum sinni
blóðið blanda longur.

30. Tykir mær tað løgið vera
- slíkt megu nornur kenna -
einans sveiti úr Kirkjubø
saman við mín vil renna."

31. Har komu fleiri nólsoyingar,
bæði stuttir og langir:
"Sleppið okkum til ferðar við,
vit eru raskir dreingir.

32. Vit eru vanir at fleyga fugl,
royta og kryvja seið.
Bjóða tit okkum á hildarfund,
so siga vit ikki nei."

33. Tá reis maður úr tara upp,
hann hevði ligið og sovið:
"Eg eri ein av lórvíkubóndum,
Sámal í Jógvansstovu."

34. "Tú skal vera vælkominn
hjá mær og mínum monnum:

einasti maður í Eysturoy,
ið fylgir mær av sonnum.

35. Trínið nú, kappar, í bátin inn,
tað geldur bóndans jørð;
Jóannes gamli skal stýrið taka
yvir Lorvíksfjørð."

36. Vundu teir upp eitt gamalt segl,
stíkað við reip og rá,
sigldu so til Klaksvíkar,
sum søgur ganga frá.

37. Løgdu út av Gøtuvík,
slíkt eru menn í vási,
veltu upp tann stilla vág,
at brimið stóð í grasið.

38. Sjóðregil stendur á Gøtunesi,
mælir við bøndur svá:
"Farið ikki til Klaksvíkar,
tað eru míni ráð!

39. Eg kann minnst allar menn
frá Gøtutrónða fræga.
Mætir forðaðu aldri teim,
ið bøttu um oyðnan haga..

40. Tað sigi eg tær, Líggjas bóndi,

tú eigur hesa ferð,
forðar tú manni at grønka land,
tað er ikki kallmansgerð.

41. Tú bindur ikki alduna,
á Gøtunesi brýtur,
líka lítið mannin tann,
sum haka í hagan skjýtur."

42. Til tað svaraði Líggjas bóndi:
"Eg líti á mátt og megi.
Tað skal prógva orku mína,
sum hendir á hesum degi."

43. Tá reis upp eitt streymabár,
tað gjørði so lítið av.
Allir spýðu bøndurnir,
og dregilin fór í kav.

44. Tá reis upp eitt streymabár
- tó annars eingin ødn;
bliknaðu allir bøndurnir,
teir reinsaðu hvørja gørn.

45. Løgdu teir á Lorvíksfjørð,
teir bæði róðu og sigldu;
kvittaðu so til Klaksvík norður,
tað gekk, sum Líggjas vildi.

46. Taka teir land á Biskupsstøð,
reystu bóndamenn.

Fyrsti táttur úti er,
men meira er eftir enn.

Annar táttur

47. Hanus bóndi á Biskupsstøð,
víða gitin í verkum,
situr og roykir blákardús
á sínum borgum sterkum.

48. Talar hann á faðir sín:
"Hygg í gluggan víða;
Sær tú nakrar frægar kempur
higar at borgum ríða?"

49. Til tað svarar faðir hans,
hann lítur yvir egg:
"Tussi kemur av Norðtoftum,
grógvin í gamalt skegg.

50. Tussi kemur av Norðtoftum,
ógvisligur at líta,
kotið røkkur til jarðar niður,

hann treður á skeggið hvíta."

51. Mælir reysti Hanus bóndi:
"Slíkt er nýtur gestur!
Sær tú onga róðraskútu
sigla for Galvin eystur?"

52. "Eg síggi segl og drekastavn,
tað glæsir av rakkarhúna;
vera man reysti Andras bóndi
úr Uppistovu í Kunoy."

53. Tá kom frøi á Hanus bónda,
hann rópar av allari makt:
"Sær tú Andrass Seyðaberg!
Tað vildi hann Dávur sagt!"

54. "Tríggjar síggi eg oyrabøndur
so stásiliga ríða;
sólin glæsir á gyltan hjálm
og á teirra brynju síða.

55. Fyrstur ríður Jósias,
hans gangari er ein kvíga;
síðan sjálvur Jústinus,
á tarvkálvinum fríða."

56. Braka tók í hallardurum,

tað skorast av breiðum herum;
klingar hvølt av brýndum stáli,
inn trein Jákup í Gerðum.

57. Borgin skelvur á øðrum sinni,
tær hornasúlur rivna,
inn trín annar av gerðabóndum,
Andrass skulu vit nevna.

58. Upp steig reysti Hanus bóndi,
hann bað teir sælar sita:
"Hann er eingin av kongsins monnum,
ið tykkum torir flyta."

59. Tá komu inn tveir smærri menn,
Palli og Hans í Vági;
holdið mjúkt sum moynnarkinn,
og blítt er eygnabráið.

60. Til tað svarar Hanus bóndi,
tað fellur so væl í lag:
"Tit eru góðir til ífyllu
- onkur skal vera til tað."

61. Tá kom har ein gamal maður,
skegg bar hann á kinn:
"Eg síggi eina so stóra skútu
sigla for Varpið inn."

62. "Sær tú eina so stóra skútu
inn um Varpið líða;
vera man Líggjas og kappar hans
í dag við mær at stríða."

63. Talar hann á sendiboð
bæði við gleði og gleim:
"Ríð tú tær til strandar oman
og bjóða teim øllum heim."

64. Leggja segl og siglutræ,
taka stýrið frá,
fatla bátin í Stangabrúnna
við høftum og hosnatráð.

65. Mælir Líggjas hertúgin:
"Tungligt er at rógva.
"Eg havi fingið árabløðrur
bæði á rass og lógva."

66. Allar reisast kempurnar,
ganga niðan frá.
Tá kemur bóndans sendiboð
og tekur til orða svá:

67. "Hanus býður yðrum heim
í høll við sær at sita:
Tit eru komnir langa ferð
og treingja til ein bita."

68. Uppi í miðjum hallartúni

aksla teir kotið grá,
strika hatt av hævdi á sær
og inn í skálan gá.

69. Liggjas gongur for Hanus fram,

rættir honum hond:

"Vit eru komnir í vápnaleik
at verja tíni lond."

70. Svarar Hanus á Biskupsstøð,

honum rann tár á kinn:

"Signað veri tín bók og bein
og so títt bleika skinn!"

71. Sessist nú við trogini,

fríðu bóndakallar.

Sita skal Liggjas ovast við borð,
tí hann er ein yvir allar."

72. Setast teir at borðunum,

bodnar kostir at eta;
ellivu vóru teir seyðakroppar,
tey mundu á borðið seta.

73. Leggja teir at kjøtinum,

nýta fornan sið,
skeinkja mjøð í breiðar skálir
og drekka aftur við.

74. Liggjas reisist frá borði upp

við mjaðarhorni í hond:

"Her eru komnir kongsins menn
at taka grót og grund.

75. Mosa, lyng og deyðasinu

teir vilja úr haga týna;

tí skulu allir Føroya bøndur
royna orku sína.

76. Mosa, lyng og deyðasinu

týna teir av sonnum,

fyri eplir og feitigras

hjá ognarleysum monnum.

77. Ríðið tí í hernaðin

gláðir for uttan iva;

vit vilja allir í Føroya søgu

ár og øldi liva."

78. Liggjas hevjar mjaðarhornið,

so er greitt fyri mær,

biður allar, ið inni eru,

drekka skál við sær.

79. Setur hornið á sín munn,

sum tað var aður siður;

einans tvær av kempunum

fingu drykkin niður.

80. Yvri dró at Lígkjasi,
hann letur av reiði renna:
"Her er mangur svíkjari,
tað man eg á mær kenna.."

81. Svarar Nils í Heimistovu,
ið mest vildi hava frið:
"Eg havi ilt í búkinum,
tí drakk eg ikki við."

82. Upp steig Andrass Seyðaberg,
lættur er hann á fótí:
"Eg drekki ikki hesa skál,
hon býður mær ímóti."

83. Svarar Hans á Biskupsstøð,
festir svørð í slíðra:
"Vilja tit ikki steypið drekka,
eg skal drekka fýra."

84. Lígkjasi setist á pallin niður,
hevur so á orði:
"Mangan trýtur mær mannatokka,
tað er mær í kjotið borið."

85. Rómastampur og blóðmørsindur
á búnum borðum tustu.
Bøndurnir ótu so manniliga,

at slíðrabondini brustu.

86. Ganga teir av durum út,
miklir menn og mettir.
Bitnir leggir á borði lógu,
annað var einki eftir.

87. Tá teir komu av skála út,
fall Lígkjasi bóndi á knæ:
"Signaður santa Ólavur kongur,
veri við mær í dag."

88. Mikil var tann bønin,
ið Lígkjasi bóndi bað;
tjaldur kom av himni niður
og settist honum á knæ.

89. Tjaldur kom av himni niður,
sær til Lígkjasi vendi:
"Eg havi bræv og boð at bera,
sum Ólavur kongur sendi.

90. Eg skal bera tær boðini tey